

Jems

Jems mịj ńu kıl tıkak

¹ Yad Jems. God, Bi Kib Jisas Krais, krop apil mal wög git ńibin. Nibep bin bi Jisas Krais mienim tep ne ak niñ díl, ju am karip lim ke tigoñ tigoñ midebim okok, mịj nıbaul ńu kıl tikil, “Nıbi midebim?” agebin.

Miker tari tari apenigab, nıbi gos par ma niñnimib

² Ai mam s̄ikop. Miker tari tari onigab, gos par ma niñnimib; mien mien gılıg git nep midenimib.

³ Nıbi niñim, miker apek koslam midenigabim ak, nıbi Jisas Krais nop cıg tep ginigabim. Nıb ak, kisen miker tari tari nibep apenigab, nıbi ma pırıkkıl, Jisas Krais nop niñ dı kılıs git, nop cıg tep ginimib. ⁴ Koslam midil, Jisas Krais nop cıg tep gılıg git nep midil, git damıl me, nıbi bin bi kılıs, bin bi tep, bin bi asıñ ma mideb, midenigabim.

⁵ Pen nıbi bin bi ognap, cın tari tari gon tep amnigab, agnigabim ak, God bi cınop dı tep yıb git ak nop ag niñem, ne nibep gos tep yıp id git ak ńinigab. God nop ag niñenigabim ak, yıp tari ginig nıb ag niñebim, agıl, ma agnigab. ⁶ Pen

God nop ag niñniç, gos ar nokim nep niñil ag niñnimib. Pen cınop niñniç gab aka ma niñniç gab, agıl, gos omal niñil ma ag niñnimib. Nıbi gos omal niñil ag niñniç gabim ak, yıgen apil ńig solwara pagit dı okdañ okıl git rek ak ginigabim. ⁷⁻⁸ Bin bi nıb okok rek, gos alap alap niñlig git gel

amib ak me, Bi Kib nop ag niñnígal ak, tap alap kírop ma ñinigab.

Bin bi tap ma mideb okok; bin bi tap konjai mideb okok

⁹ Krais bin bi ai mam yim gep rek okok, God udin yirik ne ak, yad yib mideb, yad ñi pai ne midebin, agil, miñ miñ ginigab; ¹⁰ pen ai mam tap konjai mideb okok, God udin yirik ne ak, yad ai mam tap ma mideb okok rek adip adip midebin, agil, miñ miñ ginigab. Tari ginig: tap tep ne ak mab sim rek kasek kir ginigab. ¹¹ Piñ lim gek, mab sim tep tep nibak piñ kal niñil milep giñ lulu gi yowip. Bin bi tap konjai mideb okok, wög kiri gi dam amel niñlig gi, kírop aknib rek nep ginigab. Kiri aknib rek nep kir ginigal.

Bin bi miker apek God nop ma kirig gipal

¹² Pen bin bi miker apek God nop ma kirig giñ, ciñ tep giñig gi nep midenigal okok, usajil bad per per midep ak dinigabin, agil, miñ miñ ginigal. Bin bi God nop midmagiñ lipal okok, God kírop usajil bad per per midep ak tol gi ñinigab. Ne miñim kiliñ agil nib agak.

¹³ Bin bi, gi timel gin, agil gos niñenigal ak, God gos ñek nig gin, ag gos niñobin, ma agnimel mer. God ne ke, tap si tap timel ginim, ag gos ma niñnígal rek, bin bi ognap kírop gos nibak rek ma ñinigab. ¹⁴ Pen gos timel kiri ke nopal ar ak, kírop lip gi dad amek, tap si tap timel gin, agil gos niñnígal. ¹⁵ Gos niñnígal nibak, tap yin rek yimel, tanil kidiñ am kiliñ ginigab rek ak, tap si tap timel ginigal. Pen tap si tap timel ginigal nibak, pis nep mid kiliñ gek, kiñmigal.

16 Pen ai mam tep yad okok. MİNİM tom agenimel ak, ma niñnímib. **17** Tap tep tari tari yipid gil dipin okok, ke okok nib apek ma dipin. Bapi ne pib, takin, gap melik nibal okok gi lak ne nep, cinop ar alañ nib nib. Ne nag ar alap gi damil, tap kaunan rek adik gil, nag ar alap ke ma ginigab. **18** Gos ne ke niñil gek, cin minim niñid ne ak niñ dil, komin kisen nib dil, ni pai ne ke lil, tap magil ned nib min min gilig gi pag dopal rek midobin.

God Minim ak niñ tep gil, ageb rek nep ginimib

19 Ai mam tep yad okok niñim! Bin bi nibep minim agenimel ak, kasek niñil; pen minim kasek ma agnimb; bin bi okok krop kasek milik kal ma niñnímib. **20** Bin bi milik kal niñnígal ak, God ne, kiri gi tep gil mid tep gilan, agil gos niñip rek ma ginigal. **21** Nib ak, nibi gos timel niñil tap si tap timel gipim ak, tari ginig nig gipin, agil, tap gac gip nibak pis nep krig gil, God midmagil nab nibep adan minim ne yimib ak, di tep ginimib. Minim nibak nibep di komin yoknigab.

22 God Minim nibak timid ak nep peyig niñil, bir nipiñ, agil ma agnimib. Nig genigabim ak, nibi ke minim esek agnigabim. Nibi God Minim niñil, ageb rek genigabim me, bir nipiñ, agnigabim. **23** Pen bin bi God Minim niñil, ageb rek ma gipal okok, añañ milik dai li nopal rek gipal. **24** Añañ li niñil, milik dai kiri tari rek mideb, agil, niñ tep gipal ak pen krig gil amil, kasek nep sakol gil, titi gi rek midosip, agil, ma nopal. **25** Pen bin bi an an God Minim tep bin bi di komin yokeb minim tep ak niñ tep gil, sakol ma

gıl, nıñlıg gıt nep gel amnígab bin bıt okok, God kırrop kod midek, tari tari gınigal ak am yımeb gınigab. Bin bıt nıb okok kırri God Mıñım tep ak nıñ tep gıl, ageb rek nep gıt midebal.

²⁶ Pen bin bıt, God nop wög gıt tep gın, agıl, aleb kırri ke nıñ tep ma gınigal okok, kırri sıdol gıl, kırrop ke mınım esek apal. Kırri wög tari gıpal ak, magılsek tap yokop rek lıp. ²⁷ Nı pai an an, nonım nap kımbal amoñılık koslam midebal okok abe, bin kañıl yım gep rek okok abe, kırrop dıt tep gınımıb. Pen bin bıt lım dai ar wagın aul gos tımel nıpal okok eip mogım gıl, asıñ kırri nıbak ma ulık gınımıb. Nıg genigabım, God ne nıñıl, nıbi bin bıt asıñ ma mideb yad, wög gıt tep yıb gıpım, agnigab.

2

*Bin bıt okok bin bıt tep, bin bıt okok bin bıt tımel,
agıl ma agnımıb*

¹ Ai mam sıkop. Nıbi Bıt Kıt cın Jisas Krais, Bıt tep yıb aknıb ke nop nıñ dıpım rek, bin bıt okok nıñıl, nonım ke ke lıl, bıt ak bıt kıt, bıt ak bıt tam okok, agıl ma agnımıb. ²⁻⁴ Nıbi God nop sobok gınig ap mogım gınigabım. Pen bıt tap konjai mideb bıt alap, walıj tep tep lıl, rıñ gol nıñ gol ne lıl apenigab ak, nıbi bıt nıbak nıñıl agnigabım, “Nak am mab bog ar tep tep okok bısiğan,” agnigabım. Pen bıt yım gep rek alap, walıj tımel lıl apenigab ak, nıbi bıt nıbak nıñıl agnigabım, “Nak gol okok warık midei,” aka “Nak lım tob wagın yad sıñaul bısiğ midei,” agnigabım. Pen nıg genigabım ak, yıpıd gıl ma

gìnigab. Nibi ke gos tìmel nìñıl, ne bì kìb, ne bì tam okok, agıl, nìg gìnigabım.

5 Pen ai mam tep yad okok nìñım! Bin bì lìm dai ar wagın ar aul, bin bì yım gep rek ognap nìñıl, bin bì sìñak kiri bin bì tam okok, agölögipal. Pen God ne bin bì yım gep rek okok kìrop nìg ma gip. God ne kìrop dì tep gıl, gos tep ñek, kiri God nop nìñ dıl cıg tep gıl, kaun kiri nab adan bin bì gep yıb ne okok mìdel nìñlig gi, ne per per nep Kiñ kiri mìdenigab. Ne mìnım kılıs nìñid agıl, bin bì yıp mìdmagıl lìpal okok kìrop nìg gìnigain, agak. **6-7** Kiri pen bin bì yım gep rek okok kìrop agnigabım, “Nak gol okok warık mìdei,” aka “Nak lìm tob wagın yad sìñaul bısig mìdei,” agenigabım ak, ne nabıñ gek nìñlig gi bısignigab. Bin bì tap konjai mìdeb okok nep, Bi Kib tep nìbep dìp ak nop ag juıl, nìbep ag sıkol gıl, dam mìnım kib apal.

8 Pen God Mìnım ak ñu kıl tıkił aglak, “Nak ke mìdmagıl lìpan rek, bin bì ke nìb okok kìrop ak rek nep mìdmagıl lìnımın,” aglak. God lo mìnım kib yıb agak ak rek genigabım ak, nìbi gi rep yıb gìnigabım. **9** Pen walıj tap okok tol gipal rek nìñıl, bin bì nonım lìnigabım ak, God lo mìnım nìbak tıb juıl, tap si tap tìmel gìnigabım.

10 Tari gìnig: God lo mìnım ne okok magılsek nìñ damıl, pen lo mìnım nokım alap nep tıb juenigabım ak, God lo mìnım magılsek tıb junigabım rek lìnigab. **11** God ne lo mìnım agıl, “Bin si bì si ma gìnimiñb,” agıl, “Cip ma ñag paknımib,” agıl, agak. Nìb ak, nìbi bin si bì si

ma gìnigabım pen cıp ñag paknigabım ak, nıbi God lo mìnım ak tıb junigabım.

12 Nıb ak, mìnım agníg aka tari tari gìnig, gos ar alap nıñıl agnímib, “God Mìnım bin bı dı komıñ yokıp mìnım tep nıbak nep nıñıl, cınop mìnım kıb agnígab,” agıl gos ak nıñnímib. **13** Bin bı, bin bı ognap okok yımig ma nıñnígal okok, God kırop mìnım kıb agıl, kırop ak rek nep yımig ma nıñnígab. Pen bin bı, bin bı okok yımig nıñnígal okok, God kırop ak rek nep yımig nıñıl, mìnım kıb ma agnígab.

Mìnım nep ma agnímib; God mìnım ageb rek gìnímib

14 Ai mam sıkop. Bin bı ognap, God nop nıñ dıpın, apal ak pen God ageb rek ma gıpal. Mìnım nep agıl, God ageb rek ma gìnigal ak, God kırop pen dı komıñ ma yoknígab.

15-16 Ai mam ognap walıj ma mıdekl, tap magıl ma mıdekl gìnımın okok nıñıl, pen walıj tap magıl ognap dam ñılıg gı mer, yokop, “Amıl mıd tep gìnímib,” agnígabım ak, gı tep ma gìnigabım. **17** Nıb ak, nıbi God nop nıñ dınígabım pen God Mìnım ageb rek ma gìnigabım ak, nıñ dep magıl nıbi ak tap yokop rek lınígab.

18 Nıbi ognap agnígabım, “Bin bı ognap God nop nıñ dıpal; pen bin bı ognap God Mìnım ageb rek gıl, bin bı okok gı tep gıpal. Nıb ak, mìnım ma mıdeb,” agnígabım. Pen mìnım agnígabım nıbak, nıbep pen ag nıñnígain, “Bin bı God nop nıñıd nep nıñ denıgal ak, kırı titi gıl bin bı okok kırop gı tep ma gìnigal? Yad God nop nıñ dıpın ak me, ne ageb rek nıñ tep gıl, bin bı okok kırop gı

ñibin,” agnigain. ¹⁹ Nibi God nokim nep middeb, agil, gos nippim ak gi tep gitim. Pen kijeki okok ak rek nep, gos ar nibak nep niñil, pirkil jep jep dipal. ²⁰ Nibi bin bi sakol rek! Nibi, “God nop niñ dipin,” apim ak pen ne ageb rek ma gitim. Niñ gitim ak, God nop niñ dipin, apim ak tap yokop rek lip. Minim agebin nibaul bir nippim aka yad minim ognap sek nibep agen niñnimib?

²¹ Nibi nippim, based cin Ebraham niñ ne Aisaknop God nop pak sobok gi niñig gek, God niñil Ebraham ne bi tep agak. ²² Nib ak, Ebraham God nop niñ dak ak me, God nop bi tep ma agak; Ebraham ne God nop niñ dak ak abe, God agak rek nep gak ak abe, God tap nib omal niñil agak, Ebraham ne bi tep, agak. ²³ Nin ned nibak me, God Minim dai alap nu kil tikil kiri bir niñlak, minim nu kil tikkak nibak, minim niñid nu kil tikkak: “Ebraham God minim ne niñ dak ak me, God Ebraham ne bi komij tep yad agak.” Ebraham gak nibak, God Ebraham nop, bi niñep yad, agak. ²⁴ Nib ak nibi nippim, nibi God nop niñ dinigabim ak nep, God nibep, bin bi komij tep yad, ma agnigab. Nibi God nop niñ dil, ne agip rek ginigabim ak me, God nibep bin bi komij tep yad, agnigab.

²⁵ Nib ak rek nep, bin Rehap gak. Ne bi si dep bin midoligip ak pen bi Isrel omal karip lim ne ak kapkap lisim niñig aperek, Rehap kirop mal karip ne ak kasin gi di we gi, kisen kanib ke nib par alap ag yokek, kiri pirk gi amil, karip kiri adik gi amnirek. Rehap gak rek niñil, God Rehap nop bin komij tep agak. ²⁶ Pen bin bi mib goj

nep m̄dil, kaun sek ma m̄debal ak, kiri komiñ m̄dep won ak ma m̄deb. Nib ak rek, bin bi God nop niñ dipin apal ak pen God Minim ageb ar ak ma gipal okok, kiri ak rek nep komiñ m̄dep won ak ma m̄deb.

3

Aleb c̄in niñ tep ḡin

¹ Ai mam tep yad. Nib konjai nep minim ag ñeb bi m̄dojin, agil, ma niñnimib. Tari ginig: c̄in minim ag ñeb bi okok, minim kib k̄lis rek niñnigabın. ² C̄in magilsek yipid ḡil ma gip ar ak ke ke konjai nep gipin. Pen bin bi aleb kiri kod mid tep ḡil, minim yipid ḡil ginigab ar ak nep agenigal okok, mib gon kiri magilsek niñ tep ginimel rek linigab. ³ Kaj hos ak kaj kib yib ak pen tap ain s̄ikol alap nag ak sek ñon ḡil, di meg miñan ak l̄l, amniñ gebal pis ken lip gel ambal. ⁴ Ñig magöb kib okok ak rek nep, yigen apil tap kib nibak dam yokop okok ambkop ak pen bi kapten okok stia s̄ikol ak d̄l, amniñ gebal pis ken di yipid ḡil gesal amib. ⁵ Aleb c̄in ak rek nep tap s̄ikol yib ak pen minim agon konjai nep lip. Nib n̄ipim, be kib yib nab ak, s̄ikol m̄lep bad alap s̄ip ñel, yin damil magilsek yinnimiq rek lip. ⁶ Aleb mab miñan rek m̄deb. Mib gon dai c̄in ak timel nibak rek alap sek ma m̄deb; aleb ak nep gek, mib gon c̄in magilsek acir ginigab. Aleb ak nep gek, ameb owep c̄inop ak magilsek gi timel ginigab. Pen mab miñan nibak, karip lim Hel ak nib apil me, aleb ak niñ gip.

⁷ KİMİN yakır, soin̄ sarau, tap be okok mideb okok abe, tap n̄ig solwara okok mideb okok abe, damıl mikel, gos niñjil, nap kiri agnigal rek giniñgal. Kiri kimin yakır tap okok damıl mikel n̄ig gipal ak pen ⁸ aleb c̄in ak agon, gos niñ dñim̄in̄ rek ma lip. Aleb per per tap si tap t̄imel tari giniñm, agil gos niñjil, n̄ig silek bin bi ñag pak lep ak ap ran jakil mideb. ⁹ Aleb c̄in ak, Bi Kib Bapi c̄in ak yiñ ne agon ar amniñgab, pen bin bi God ne ke rek gi lak okok, tap t̄imel apil krop pakn̄im̄in̄, agnigabin. ¹⁰ N̄ig giñ, aleb nokim niñbak nep, minim̄ tep abe agil, minim̄ t̄imel abe agil, giñpin. Ai mam s̄ikop. Tari giniñ n̄ig giñpin? Ak tep ma giñp. ¹¹ N̄ig k̄lam nokim alap juil, n̄ig tep ognap, n̄ig t̄imel ognap ma owip. ¹² Ai mam s̄ikop. Mab ak, nag magil ma piñigab; nag ak, mab magil ma piñigab. Pen dek kajon ak, n̄ig komiñ tep ma liniñgab.

Milik yapek, asik ke ke ma linimib

¹³ Niñbi gos niñ tep giñpin aka? Gos niñ tep giñpin, agnigan ak, nak niñ tep giñ, yiñ nak ke agek ar ma amniñm̄in̄. God nop tep giñim̄in̄ ar ak nep giñim̄in̄. Nak n̄ig genigan ak me, gos niñ tep giñpin, agil, agnigan. ¹⁴ Pen gos nab nak eyan, tap tep kiri okok yad ke dñim̄, ag gos niñniñgan ak, aka yad nep bi kib midenim̄, ag gos niñniñgan ak, yad gos niñ tep giñpin, agil, ma agnim̄in̄. Niñ agnigan ak, minim̄ tom agnigan; minim̄ niñid ak kariknigan. ¹⁵ Bin bi gos niñ tep giñpin apal ak pen tap t̄imel niñbak rek gipal okok, God gos tep niñb ar ak ma niñpal; bin bi karip lim ar wagin aul niñpal rek nep niñpal. Gos kiri ak God Kaun ne ma

ñib; Seten ne nep ñib. **16** Pen bin bı, tap tep okok yad ke dınım, ag gos nıñıgal okok, aka yad nep bı kıb middenım, ag gos nıñıgal okok, kiri per per pen pen gılıg git, tap si tap tımel ar ak nep gel amnigab.

17 Pen bin bı God gos tep ñib rek nıpal okok, mıdmagıl nab kırop adañ tap si tap tımel acır nıbak rek ma mideb. Bin bı kaual maual rek midebal okok eip minım agıl, nıbi jım ñıl mıd tep gınımıb, apal. Kiri bin bı okok kırop ag pasak dıl, dı tep gıpal. Kiri bin bı okok mıdmagıl yıb lıl, yımag nıñıl, dı tep gıl, kırop tep ar ak nep gıpal. Kiri bı tep ak eip agnigain, bı tımel ak eip ma agnigain, agıl, gos ar ak ñib ma nıpal. Minım esek ma apal. **18** Bin bı kaual maual rek midebal okok eip minım agıl, nıbi jım ñıl mıd tep gınımıb, agel, kiri minım nıbak nıñıl jım ñıl middenıgal ak, tap yıñ yımbal nıbak tanıl tap tep pılnıgab.

4

God nop cig tep gınımıb

1 Per per mılık yapek pen pen gıpım ak, gos tımel nab nıbi adañ pen pen gıl, mıb gon nıbi dı lip gınig geb ak me, nıg gıpım. **2** Tap tep dıniñ nıpım okok ma dıl, kal yıb juıl, bin bı ñag pak lın, agıl, gıpım. Tap tep okok ma dınımıb rek lek, pen pen agıl, pen pen gın agıl nıpım. God nop ag nıpkıp, dıpkıp. Pen nop ma ag nıpım. **3** Pen God nop ag nıpım ñın ak, gos nıñ tep gıl ma ag nıpım. Cınop ke tep gañ, agıl, mıb gon cın ke tep gañ, agıl, ag nıpım ak me, ag nıpım rek ma gıp.

4 Nı̄bi b̄ si dep bin rek m̄debīm! Nı̄ñīm! Bin b̄ī
gos k̄iri tap l̄im dai ar waḡin aul p̄is ken nep am̄ib̄
okok, God nop m̄ılı̄k yapek, tap n̄ib̄ okok nep gos
n̄ipal. N̄ib̄ ak, n̄ib̄ tap l̄im dai ar waḡin aul m̄ideb̄
tap okok m̄idmaḡıl l̄in̄igab̄im ak, n̄ib̄ God kaual
maual ne m̄iden̄igab̄im. **5** Ar n̄ibak God M̄in̄im
ñu k̄ıl t̄ik̄ıl aglak, “God Kaun c̄inop nab adañ l̄ī
n̄ib̄ ak, c̄in tap l̄im dai ar waḡin aul m̄ideb̄ tap
okok m̄idmaḡıl ma l̄in̄igab̄in, aḡıl, gos n̄iñliḡ ḡī
m̄ideb̄,” aglak. Pen God M̄in̄im dai n̄ibak n̄ipek,
tap yokop rek l̄ip ar? **6** Pen ne c̄inop ȳim̄iḡ n̄iñj̄ıl,
d̄ī tep ḡıl, kod m̄id tep ȳib̄ ḡip. Ar n̄ibak nep, God
M̄in̄im ak ñu k̄ıl t̄ik̄ıl aglak,

“Bin b̄ī ke nep m̄idil, m̄id tep ḡip̄in, apal okok,
God k̄irop m̄in̄im k̄ilīs rek aḡip;
pen bin b̄ī ȳib̄ k̄iri ke agel ar ma amn̄igab okok,
ne ȳim̄iḡ n̄iñj̄ıl, d̄ī tep ḡıl, kod m̄id tep ḡip,”
aglak.

7 N̄ib̄ ak, God nop p̄is ken m̄idil, ne ageb rek
nep ḡin̄im̄ib̄. Seten nop mer agem, ne n̄ibep k̄iriḡ
ḡıl s̄ı̄skol d̄ıl amn̄igab. **8** God nop c̄iḡ tep gem, ne
n̄ibep c̄iḡ tep ḡin̄igab. N̄ib̄ī tap si tap t̄imel ḡip̄im̄
bin b̄ī okok, bin b̄ī tep m̄idon, aḡıl, ñ̄in̄maḡıl n̄ib̄ī
gac ḡip ak ñ̄iḡ l̄ī yok tep ḡin̄im̄ib̄. Pen n̄ib̄ī God
nop k̄isen ḡip̄in, aḡıl, esek ap̄im̄ okok, gos omal
n̄ip̄im̄ ak k̄iriḡ ḡıl, gos tep nok̄im̄ nep n̄iñj̄ıl, God
nop nep c̄iḡ tep ḡilīḡ ḡī m̄iden̄im̄ib̄. **9** S̄ık k̄irk̄ır
ap̄im̄ ak k̄iriḡ ḡıl, c̄ib̄ gek n̄iñliḡ ḡī s̄ıl agliḡ ḡī
m̄iden̄im̄ib̄. **10** Bī K̄ib̄ n̄iñ m̄ideb̄ rek, c̄in̄ bin b̄ī
ȳib̄ ma m̄ideb̄, aḡıl, nop sobok gen̄igab̄im̄ ak me,
ne ȳib̄ n̄ibep gek ar alan̄ amn̄igab.

11 Ai mam s̄ikop. Ai mam ognap, k̄iri tari ḡin̄ig
n̄ig ḡipal, aḡıl, k̄rop ag dam ma yokn̄im̄ib. Bin b̄i
ai mam ag dam yokpal okok, God lo m̄in̄im ne ak
abe ag dam yokpal. N̄ig gen̄igab̄im ak, bin b̄i God
lo m̄in̄im sain ḡipal rek ma m̄iden̄igab̄im; bin
b̄i God lo m̄in̄im tep m̄ideb aka tari rek m̄ideb,
ag gos n̄in̄ıl non̄im l̄i t̄ig b̄ilok n̄ipal bin b̄i okok
rek m̄iden̄igab̄im. **12** Pen God ne nep lo m̄in̄im
ag lak. Ne nep lo m̄in̄im n̄in̄ıl, bin b̄i m̄in̄im k̄ib
n̄in̄igab. Ne nep c̄inop d̄i kom̄ıñ yokn̄igab aka
ñag pak l̄in̄igab. N̄ib ak, n̄ibi tari ḡin̄ig, "Bin b̄i
okok bin b̄i tep, bin b̄i okok bin b̄i t̄imel," aḡıl
ageb̄im? N̄ibi n̄ig ma ḡin̄im̄ib.

Yib nibi ke agem ar ma amn'im iñ

13 Pen nıñım! Nıbi ognap apım, mıñi aka tolrek, taun kib alap amił, nıb okok mı nokım alap wög bisnis gıl, mani kib dıl, adık gi owın, apım. Pen nıñ tep gınımıb. **14** Kisen tari tari gınigab ak nıñıl ma apım. Mıñi komıñ mıdobın ak pen komıñ mıdobın nıbak, seb di yıpıl yokıp rek nep gıp. Won ak mıdıl, won ak kapkap kır kır gek amił. **15** Gıp nıbak rek, mıñım apım nıbak kırıg gıl agnıımıb, “Bı Kib nop tep genigab ak, cın komıñ mıdıl nıb nıb gınigabin,” agnıımıb. **16** Pen bin gep bı gep mıdobın, agıl, yıb nıbi ke gem arameb ak, tımel yıb gıp.

17 Ar aknib rek gep ak tep, ag gos nipin ak penig ma ginigabin ak, tap si tap timel ginigabin.

5

Bin bı tap koŋai mideb okok

¹ N̄ibi bin b̄i gep ȳib okok, m̄in̄im agn̄ig gebin aul n̄in̄im! M̄iker k̄ib d̄in̄ig geb̄im rek, c̄ib gek s̄il aglig gi m̄iden̄im̄ib. ² Agon k̄lnok k̄ibap mani tap tep n̄ibi kon̄ai m̄idolīip okok b̄ir aj̄il gi ki ḡi yow̄ip. Walij tep kon̄ai nep n̄ibi m̄idolīip okok, k̄soi s̄ikol s̄ikol ūib ūib m̄igan m̄igan jūip. ³ Gol silpa n̄ibi ki ḡi yow̄ip ak, n̄ibi tap si tap t̄imel ḡip̄im ak n̄in̄ tep ḡin̄im̄ib. M̄ib goj n̄ibi abe mab m̄ilan̄ rek ȳin̄il s̄ib r̄ik yonigab. Ņin̄ kisen ak ulep apeb won aul, n̄ibi agon k̄lnok k̄ibap mani tap okok kon̄ai nep d̄i okok we ḡip̄im. ⁴ N̄in̄im! Bin b̄i wög dai k̄iri ḡipal okok, k̄rop pe ma ūibek, k̄iri koslam m̄idil s̄il agel, B̄i K̄ib k̄ilis ke ȳib ak n̄in̄ip. ⁵ N̄ibi l̄im dai ar wagin aul m̄idil, wög wari ma ḡil yokop m̄idil, m̄in̄ m̄in̄ ȳib gi ajp̄im. N̄ib ak, kaj okok m̄ik tep ḡil, anen̄ gek pak ūibal rek m̄ideb̄im ak, won par ma m̄iden̄igab̄im. ⁶ Bin b̄i tep, n̄ibep tap t̄imel alap ma ḡipal okok, k̄rop esek aḡil ūag pak l̄ip̄im.

M̄iker ap onim̄in̄, c̄in̄ ȳirik marik ḡil yo ma niñil, B̄i K̄ib onigab, agil, nop kod midon

⁷ N̄ib ak, ai mam s̄ikop. M̄iker alap aponim̄in̄, c̄in̄ ȳirik marik ḡil yo ma niñin; B̄i K̄ib onigab, agil, nop kod midon. Bin b̄i tap wög gi ȳimil kod m̄idel niñig gi, m̄in̄ab pakek, ȳin̄ marip ap ranil magil tep piñigab. N̄ibi ak rek nep B̄i K̄ib nop kod m̄iden̄im̄ib. ⁸ B̄i K̄ib onigab ūin̄ ak yokop ulep m̄ideb, agil, gos sek kod m̄iden̄im̄ib.

⁹ Pen ai mam s̄ikop. Ai mam ognap k̄rop ma ag jun̄im̄ib. N̄ibi ai mam ag juen̄igab̄im ak, B̄i K̄ib n̄ibep pen m̄in̄im k̄ib agn̄igab. B̄i m̄in̄im k̄ib agn̄igab ak ulep s̄ijak m̄ideb; ulep won ak

nep onıgab. ¹⁰ Ai mam sıkop. Bi God mìnım agep bırarık nep mìdeligipal okok, Bi Kib mìnım ne agel, krop gi tımel gel nınlıg gi, koslam yıb mìdeligipal ak pen kiri yırık marık gi yo ma nınlak. Kiri kapkap mìd tep giłak. Nıbi ak rek nep ar nıbak nep gınimib. ¹¹ Nıbi nıpım, bin bi gi tep gił, yırık marık gi yo ma nınlak okok, kiri mìn mìn gılıg gi mìd tep giłpal, apıñ. Bi nak Job bırarık nep mìdoligip, kesim ak nıpım. Nop mìker kib apek, koslam mìdek nıñ ak, Bi Kib nop gos nınlıg gi mìdil mìd dam amek nınlıg gi, Bi Kib Job nop gi tep gek, kisen mìd tep gak. Tari gınig: Bi Kib ne per per bin bi yımig yıb nınlı, dì tep yıb gił.

¹² Pen ai mam sıkop. Tap kib yıb ak, God yıb ne ak yokop ma agnımib. "God nıñ mìdeb rek, nınlıd agobın," agıl, ma agnımib. "Seb kab ar alan mìdeb rek, nınlıd agobın," agıl, ma agnımib. "Lım wagın aul mìdeb rek, nınlıd agobın," agıl, ma agnımib. "Tap okok tap ognap mìdeb rek, nınlıd agobın," agıl, ma agnımib. Yau, agnígabım ak, "Yau" nep, agnımib. Mer, agnígabım ak, "Mer" nep agnımib. Mer ak, mìnım kib dınlıgabım.

Sobok gınimib

¹³ Nıbep bin bi ognap mìker gonımış, nıbi Bi Kib nop sobok gınimib. Nıbi bin bi ognap mìn mìn gınimib ak, kımep ognap agıl, Bi Kib yıb ne agem ar amnañ. ¹⁴ Nıbep bin bi ognap tap gonımış, Krais bin bi ne okok kod mìdebal bi kib okok agem apıl, sobok gił, Bi Kib yıb agıl, wel ognap li nınlımel. ¹⁵ Pen Bi Kib nop nıñ dıl

sobok genigal ak, Bi Kib ne gek, tap ginigab nibak kominj linigab; tap si tap timel gipal ak, Bi Kib ne niñil kiring ginigab.

¹⁶ Nib ak, tap si tap timel gipim ak, pen pen ag yikil, nak ke abe, ai mam okok abe, Bi Kib nop sobok gem, ne gek nibep kominj liniminj. Bin bi Bi Kib ageb rek gipal okok, nop sobok gel, Bi Kib ne kilis ne gil, ke yib ginigab. ¹⁷ Bi God minim agep Ilaija, bi yokop cin rek ak pen miñab ma pakniminj, agil, God nop kilis gil ag niñek, mi omal nokim takin aknib kagol onid miñab ma pakak. ¹⁸ Kisem pen ne kauyan God nop ag niñek, seb kab ar alaç nib miñab pakek, lim dai ar wagin aul tap okok tan ap ranil, tap magil pilak.

¹⁹⁻²⁰ Ai mam sirkop. Bin bi nibi ognap Krais minim niñid ak kiring genimel, kirog ag ñi tep gem, kauyan Krais nop niñ denigal ak tep. Ng gem me, tap si tap timel tari tari gipal okok, God niñil kiring gek, kisen kimil pis nep ma kimnigal.

MINIM KOMIN

**The New Testament in the Minimib dialect of the
Kalam language of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Minimib long Niugini

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Minimib (Minimib dialect of Kalam)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

c3b0a7e5-6c23-5e97-9419-62054c911996